

Elementary English

প্রাথমিক ইংৰাজী

TESS
India

Storytelling

সাধু কথন

Teacher Education
through School-based
Support in India
www.TESS-India.edu.in

অনুবাদ আৰু অভিযোজন : ৰাজ্যিক শিক্ষা-গৱেষণা আৰু প্রশিক্ষণ পৰিষদ, অসম

<http://creativecommons.org/licenses/>

TESS-India (Teacher Education through School-based Support) aims to improve the classroom practices of elementary and secondary teachers in India through the provision of Open Educational Resources (OERs) to support teachers in developing student-centred, participatory approaches. The TESS-India OERs provide teachers with a companion to the school textbook. They offer activities for teachers to try out in their classrooms with their students, together with case studies showing how other teachers have taught the topic and linked resources to support teachers in developing their lesson plans and subject knowledge.

TESS-India OERs have been collaboratively written by Indian and international authors to address Indian curriculum and contexts and are available for online and print use (<http://www.tess-india.edu.in/>). The OERs are available in several versions, appropriate for each participating Indian state and users are invited to adapt and localise the OERs further to meet local needs and contexts.

TESS-India is led by The Open University UK and funded by the UK government.

Video resources

Some of the activities in this unit are accompanied by the following icon: . This indicates that you will find it helpful to view the TESS-India video resources for the specified pedagogic theme.

The TESS-India video resources illustrate key pedagogic techniques in a range of classroom contexts in India. We hope they will inspire you to experiment with similar practices. They are intended to complement and enhance your experience of working through the text-based units, but are not integral to them should you be unable to access them.

TESS-India video resources may be viewed online or downloaded from the TESS-India website, <http://www.tess-india.edu.in/>. Alternatively, you may have access to these videos on a CD or memory card.

Version 2.0 EE05v1
Assam

Except for third party materials and otherwise stated, this content is made available under a Creative Commons Attribution-ShareAlike licence: <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/>

TESS-India is led by The Open University UK and funded by UK aid from the UK government

এই গোটটো কিহৰ বিষয়ে (What this unit is about)

এই গোটটো আপোনাৰ ইংৰাজীত গল্প/সাধু/কাহিনী কোৱা কৌশলৰ বিকাশ ঘটোৱাৰ উদ্দেশ্যেৰে আগবঢ়োৱা হৈছে।

গল্প কোৱা এটা শক্তি শালী পদ্ধতি। ইয়াত শিক্ষকজন অৰ্থাৎ আপুনি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ লগত প্ৰত্যক্ষভাৱে জড়িত হয়। গল্প বা সাধু কথা কোৱা কৌশলত এটা মাত্ৰ সমলৰ প্ৰয়োজন - আপুনি।

গল্প কোৱাত আপুনি মুকলিভাৱে প্ৰশ্ন সুধিব পাৰে - যেনে - 'What do you think will happen next?' আৰু 'Why do you think he does this?' এনে প্ৰশ্নৰ জৰিয়তে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে চিন্তাৰ সুযোগ, স্মৃতি আৰু কল্পনাৰ প্ৰয়োগ কৰিবলৈ সুবিধা পায়। এই সকলোবোৰে ভাষাৰ কৌশল বিকাশত সহায় কৰে। অভিজ্ঞ শিক্ষকে ভালদৰে বুজি পায় যে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে যেতিয়া গল্প শুনে তেতিয়া তেওঁলোকে ভাষাটো ভালদৰে মনত ৰাখে আৰু ব্যৱহাৰ কৰাৰ বাবে যত্ন কৰে।

সেয়েহে শ্ৰেণীকোঠাত নিয়মিতভাৱে গল্প শুনাৰ লাগে। কিয়নো এইটোৱে শিকন সুবিধা দিয়ে লগতে শ্ৰেণীকোঠাত আনন্দৰ খোৰাক যোগায়। আমাৰ ভাৰতবৰ্ষ লোক সাহিত্যত চহকী। এনে বহু কাহিনী বা সাধুকথা কওঁতে শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীয়ে ইংৰাজীৰ লগতে প্ৰাথমিক স্তৰৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ নিজৰ ভাষা স্বাভাৱিকভাৱে প্ৰয়োগ কৰি ক'ব লাগে।

এই গোটটোৰ পৰা কি শিকিব পাৰিব (What you can learn in this unit)

- দুটা ভাষা (Bilingual) প্ৰয়োগ কৰি গল্প কোৱা পদ্ধতি।
- ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বাবে ব্যৱহাৰৰ উপযোগী ইংৰাজী গল্প বাছি উলিওৱা।
- ইংৰাজীতে গল্প কোৱাৰ অভ্যাস কৰা।

১) নতুন শব্দ শিকা (1 Learning new words)

দুটা ভাষাৰে কেনেকৈ গল্প ক'ব - আপোনাৰ বাবে তাৰে এটা ত্ৰি-য়া-কলাপ।

ত্ৰি-য়া-কলাপ ১ : নতুন শব্দ শিকন (Activity 1: Learning new words)

দুটা ভাষা প্ৰয়োগ কৰি লিখা চুটি গল্পটো পঢ়ক।

There was a man and he seemed very upset. This **andras**, this man, he went to the **kipo** behind his house ('kipo' is a garden) looking for something. The **andras** got down on his hands and knees and started scratching underneath the **traiaandafila**, the roses.

Now the wife of the **andra**, his **yineka**, was upstairs in the house. The **yineka** looked out through the bedroom **parathiro** and saw her **andra** searching for something under the **traiaandafila**.

She asked him what he was doing. 'I'm looking for my house keys,' her **andras** shouted.

'Did you lose your house **klidia** down there in the **kipo**, under the **traiaandafila**?'

'No,' said her **andras**. 'I didn't lose my **klidia** here under the **traiaandafila**, but the light is so much better here!'

চিন্তন (Pause for thought)

এই উদাহৰণটোত গ্ৰীক শব্দবোৰ বেলেগ ধৰণে বুজোৱা হৈছিল। এই বেলেগ ধৰণৰ উপায়বোৰ কি আছিল?

গল্পটোৰ 'parathiro' আৰু 'klidia' শব্দকেইটা যেতিয়া আপুনি পঢ়ি গৈছিল তেতিয়া আপুনি কিছুমান নতুন নতুন গ্ৰীক শব্দ শিকিছিল - 'man', 'garden', 'roses' আৰু 'wife'.

যদিও গ্ৰীক শব্দকেইটা আগতে আপুনি কেতিয়াও প্ৰয়োগ কৰা নাছিল, তথাপি আপুনি গ্ৰীক শব্দকেইটাৰ অৰ্থ বুজি পাবলৈ বৰ কষ্ট কৰিবলগীয়া হোৱা নাছিল। ইয়াৰ কাৰণ হ'ল- শব্দকেইটা কিছু বুজাই দিয়া হৈছিল আৰু এটা সহজ আমোদজনক কাহিনীৰ পৰিচিত প্ৰসঙ্গত প্ৰয়োগ কৰা হৈছিল। আপুনি এইধৰণে এটা গল্প লৈ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক ইংৰাজী শিকাব পাৰে। (নতুন শব্দ আৰু জঁতুৱা ঠাচ)।

ত্ৰি য়া-কলাপ ২ঃ নতুন ইংৰাজী শব্দ শিকন (Activity 2: Learning new English words)

ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে বুজি পোৱা ধৰণৰ এটা চুটি অসমীয়া পদ্য বা গল্প আপুনি বিচাৰি লওক। কেইটামান ইংৰাজী শব্দ বাছি লৈ গল্প বা পদ্যটো শিকাৰ পাৰে।

আপুনি ইংৰাজী শব্দকেইটা কেনেকৈ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক চিনাকি কৰাই দিব সিদ্ধান্ত লওক। আপুনি অনুবাদ কৰি শিকাবনে আন উপায়েৰে শব্দকেইটা বুজিবলৈ দিব?

আপুনি ছবিৰ সহায়েৰে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক ইংৰাজী শব্দকেইটা চিনাকি কৰাত আৰু শিকাত সহায় কৰিব পাৰে। (চিত্ৰ ১)

চিত্ৰ ১ - ছবিৰ সহায়েৰে শব্দ চিনাক্ত কৰণ

আপোনাৰ দ্বিভাষীক গল্প বা পদ্যটো এজন সহকৰ্মী লগত লৈ কৰি চাওক। তেওঁৰ প্ৰতিপুষ্টি বা তেওঁ কোৱা কথাখিনি ভালদৰে শুনি গল্প বা পদ্যটোৰ দ্বাৰা কিছুমান ইংৰাজী শব্দ শিকাওক। তাৰপাছত এই ত্ৰি য়া-কলাপটো শ্ৰেণীকোঠাত কৰক। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে ইংৰাজী শব্দবোৰ বুজি পালেনে? তেওঁলোকে গল্পটো পঢ়ি আনন্দ পালেনে?

২) সহজ সৰল কাহিনীৰ প্ৰয়োগ (2 Using simple stories)

প্ৰথমতে কম সংখ্যক ইংৰাজী শব্দ প্ৰয়োগ কৰি ইংৰাজী শিক্ষণ আৰম্ভ কৰিলে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ আত্মবিশ্বাস বাঢ়ে। ইয়াৰ পাছত থকা ঘটনা অধ্যয়ন ২ ত শিক্ষকে গোটেই গল্পটো ইংৰাজীতে ক'ব। আপুনি যেতিয়া পঢ়ি যাব, এই পদ্ধতিটোৰ লাভ আৰু সম্ভাবনীয় সমস্যা বা ক্ষতিৰ সম্পৰ্কেও ভাবিব।

ঘটনা অধ্যয়ন ১ : আমিনাই এটা চিনাকি গল্প ইংৰাজীতে কয় (Case Study 1: Amina tells a familiar story in English)

আমিনা অসমৰ এনে এখন স্কুলৰ শিক্ষয়িত্ৰী য'ত ইংৰাজী ভাষা প্ৰয়োগ কৰা এখন চাইন ব'ৰ্ডো নাই, ইংৰাজী বাতৰি কাকতো নাই আৰু তাত কোনেও ইংৰাজী শব্দ প্ৰয়োগ কৰি কথা নকয়।

মই ভাষাৰ পাঠ্যপুথিৰ পৰা “The Thirsty Crow” গল্পটো ল'লোঁ। এই গল্পটো মই আৰু মোৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে ভালদৰে জানিছিলোঁ। সেয়েহে মই সহজ সৰল ইংৰাজীত ইয়াক লিখি পেলাইছিলোঁ। মই ঘৰত মোৰ স্বামীৰ আগত এই কাহিনীটো ডাঙৰকৈ কৈ বাৰে বাৰে অভ্যাস কৰিছিলোঁ। মই নিজৰ আত্মবিশ্বাস জন্মালৈকে অনুশীলন কৰিছিলোঁ যাতে গল্পটোৰ ইংৰাজী ৰূপটো মই ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ আগত ক'ব পাৰোঁ। মই কিছুমান মুখৰ অভিব্যক্তিও বাৰে বাৰে অভ্যাস কৰিছিলোঁ।

মই প্ৰথম শ্ৰেণীৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক ভাৱ প্ৰকাশক অংগ-ভংগীৰে আৰু কামৰ সহায়েৰে গল্পটো কৈছিলোঁ আৰু মোৰ মাতটো এনেদৰে উলিয়াইছিলো যাতে তেওঁলোকে অৰ্থটো ধৰিব পাৰে। তেওঁলোকে অসমীয়া ভাষাত ইতিমধ্যে গল্পটো জানিছিল। একো নোকোৱাকৈয়ে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে গল্পটো শুনি আছিল। মই নিশ্চিত আছিলোঁ যে তেওঁলোকে একো বুজি পোৱা নাছিল। অৱশেষত মই অসমীয়া ভাষাতেই সুধিছিলোঁ। “মই তোমালোকক কি গল্প শুনাৱোঁ বাৰু? ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে গল্পটো চিনি পোৱা দেখি মই আচৰিত হৈছিলোঁ আৰু তাৰপাছত তেওঁলোকে অসমীয়াতেই গল্পটো ক’বলৈ আৰম্ভ কৰিছিল।

মই বুজি পাইছিলোঁ যে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে ইংৰাজী শব্দবোৰ বুজি পোৱা নাছিল কিন্তু ভালেই অনুমান কৰিছিল। কাৰণ মই ভাৱ প্ৰকাশক অংগ-ভংগীৰ সহায়ত গল্পটো কৈছিলোঁ বাবে তেওঁলোকে গল্পটো চিনি পাইছিল। গল্পটোৰ মূল শব্দকেইটা মই ব’ৰ্ডত লিখি দিছিলোঁ যেনে - ‘crow’, drink, water, stores, pot আৰু thirsty শব্দকেইটা মই পঢ়ি শুনাইছিলোঁ আৰু মোৰ পাছে পাছে তেওঁলোকে পঢ়ি গৈছিল। মই তেওঁলোকক এই শব্দকেইটাৰ ছবি আঁকিবলৈ কৈছিলোঁ আৰু প্ৰতিখন ছবিৰ তলত লেবেল লগাবলৈ কৈছিলোঁ বা ছবিৰ নাম দিবলৈ কৈছিলোঁ।

আজিকালি মই ইংৰাজীত গল্প কোৱাৰ আগতে ব’ৰ্ডত মূল শব্দবোৰ লিখি দিওঁ। কেতিয়াবা মই গল্পৰ বাবে ছবিও আঁকি লওঁ।

চিত্ৰ ২ - ছবি প্ৰয়োগ কৰি গল্প কোৱা

মই অনুভৱ কৰিছিলোঁ যে এই পদ্ধতিটো প্ৰয়োগ কৰিবলৈ কিছুসময়ৰ প্ৰস্তুতিৰ প্ৰয়োজন হয়। মই বুজি পাইছিলোঁ যে এই পদ্ধতিটো অকল ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বাবেই। ই মোৰ ইংৰাজীৰ কথনশৈলীৰ ক্ষেত্ৰত আত্মবিহীন সহায় কৰিলে। লাহে লাহে এই গল্প কোৱা পদ্ধতিটোৱে মোৰ শ্ৰেণীকোঠা পৰিচালনাতো সহায় কৰিছিল।

চিন্তন (Pause for thought)

আমিনাই বুজি পাইছিল যে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে তেওঁ ভবাতকৈ বেছি ইংৰাজী শিকিছে। আপুনি ভাবেনে এইটো আপোনাৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বাবেও হ’ব পাৰে? আপুনি এইটো কেনেকৈ জানিব?

ত্ৰি য়া-কলাপ ৩ঃ কাহি নী অভ্যসন (Activity 3: Practising a story)

ইংৰাজী গল্প এটা পঢ়ক। এবাৰতকৈ বেছিবাৰ পঢ়ক। বুজি নোপোৱা শব্দত ঘূৰণীয়া চিন দিয়ক আৰু অভিধান চাই শব্দবোৰৰ অৰ্থ জানি লওক। আপুনি গল্পটো ডাঙৰকৈ পঢ়ক বা আপোনাৰ পৰিয়ালৰ আন এজনক পঢ়িবলৈ দিয়ক।

‘The Moon and His Two Wives’

Did you know that the Moon has two wives?

One is an excellent cook. When the Moon visits her, she makes him many, many delicious

plates of food. She cooks and he eats. She cooks and he eats. She cooks and he eats. And he gets fatter and fatter until he is entirely round and he can't eat any more.

When he can't eat any more, he goes off to see his other wife. She is an excellent storyteller. And when he visits her she tells him many, many exciting stories. Day and night, night and day, he sits and listens. And he is so busy listening that he forgets to eat. So he gets thinner and thinner until he is just a tiny crescent.

Then he gets hungry, and so he goes to see his cook-wife again.

বাৰে বাৰে গল্পটো পঢ়াৰ পাছত আপুনি চেষ্টা কৰিব যাতে পাঠ্যপুথিখন নোহোৱাকৈয়ে আপুনি গল্পটো ক'ব পাৰে।

কিছুমান শব্দ বুজাবলৈ অংগ-ভংগী কৰি দেখুৱাব পাৰেনে? ঘৰত বা স্কুলত গল্পটো নোচোৱাকৈ আনৰ আগত ক'বলৈ চেষ্টা কৰক।

চিন্তন (Pause for thought)

ভাষা শিকনৰ আৰু নৈসৰ্গিক পৃথিৱীখনৰ বিষয়ে গল্পটোৱে কি শিকায়?

ওপৰৰ গল্পটোৱে কেইটামান ভাল ভাল শব্দৰ প্ৰয়োগ কৰিছে - excellent, delicious আৰু exciting। এই গল্পটোৱে আৰু এটা জ্যোতিৰ্বিদ্যা সম্বন্ধীয় শব্দৰ প্ৰয়োগ কৰিছে - 'crescent'। গল্পটোৱে বিপৰীতৰ্থক শব্দৰো প্ৰয়োগ কৰিছে - fat and thin। গল্পটোত day and night, night and day আদি জতুৰা ঠাঁচৰো প্ৰয়োগ আছে। ঠিক সেইদৰে fatter and fatter, and thinner আৰু thinner, আপুনি এনেধৰণৰ জতুৰা ঠাঁচৰ সহায়েৰে ভাষাটোৰ বিষয়ে অধিক জনাব পাৰিব। উদাহৰণস্বৰূপে, আপুনি আন আন বিপৰীতৰ্থক শব্দ bigger and smaller আদি প্ৰয়োগ কৰিব পাৰে। আপুনি সমাৰ্থক শব্দৰ কথাও ভাবিব পাৰে। যেনে - excellent, outstanding বা first-rate.

ওপৰৰ গল্পটোৰ স্বামী আৰু স্ত্ৰীৰ চৰিত্ৰকেইটা একেবাৰে পৰম্পৰাগত আৰু গতানুগতিক আছিল। কিয়নো তেওঁলোকৰ কাম-কাজবোৰ আছিল পৰম্পৰাগত। এই গল্পটো আপুনি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক কেনেকৈ ক'ব? আপুনি বিভিন্ন ধৰণৰ উপায় ভাবক যাতে গল্পটোত কম পৰিমাণৰ গতানুগতিকতা পৰিলক্ষিত হয়। উদাহৰণস্বৰূপে, জোনবাইক ঘৈণীয়েকৰ বাবে ভাত বন্ধাটো কৰা দেখুৱাব পাৰে। জোনবাইয়ে নিজে বন্ধা ভাত খাই শকত হোৱাৰ কথাও ক'ব পাৰে। আনহাতে জোনবাইৰ ঘৈণীয়েকৰ সলনি দুজন বন্ধু আছিল বুলিও ক'ব পাৰে।

অৱশ্যে জোনবাইৰ আকাৰ সলনি হোৱাৰ এটা বিজ্ঞানসন্মত ব্যাখ্যা আছে। এই গল্পটোৱে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ জোনবাই সম্বন্ধে ভুল ধাৰণাৰ সৃষ্টি কৰিব বুলি ভাবে নেকি? আপুনি এই গল্পটো কোৱাৰ লগে লগে জ্যোতিৰ্বিদ্যা সম্বন্ধীয় ধাৰণা দিবলৈ চেষ্টা কৰিবনে? আপুনি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক পৃথিৱীখনৰ বিষয়ে বিজ্ঞানসন্মতভাৱে বা লোক সাহিত্যৰ মাধ্যমেৰে বুজাব পাৰে। তেওঁলোকে এই গল্পটো আন ৰূপত যদি ক'বাত শুনিলে, তেন্তে সেই গল্পবোৰ আৰু আন প্ৰাকৃতিক পৃথিৱীৰ বৰ্ণনা কৰা গল্প তেওঁলোকক ক'বলৈ দিব পাৰে। গল্প কওঁতে ইংৰাজী শব্দ প্ৰয়োগ কৰিবলৈ উৎসাহিত কৰিব লাগে।

আপুনি জনা পুৰণি সাধু বা গল্পৰ কথা ভাবক। এই গল্পবোৰৰ কিবা ভাল লগা শব্দ বা ভাষাৰ কিবা নমুনা আছে নেকি? সেইবোৰে কিবা গতানুগতিকতাৰ সমস্যা বা বিজ্ঞান সম্পৰ্কে ভুল ধাৰণা সৃষ্টি কৰিছে নেকি?

৭) শ্ৰেণীকোঠাত গল্প কথন (3 Storytelling in the classroom)

এতিয়া তলৰ ত্ৰি য়া-কলাপটো কৰি চাওক।

ক্ৰিয়া-কলাপ ৪ : সহজ-সৰল ইংৰাজী ভাষাত গল্প এটা কওক (Activity 4: Tell a story in simple English)

ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে জনা এটা খুউব চুটি গল্প বিচাৰি লওক। গল্পটো এনে হ'ব লাগিব যিটো সকলোৱে জীৱনৰ আৰম্ভণিৰ পৰা জানে। বাৰে বাৰে থকা শব্দ বা জতুৰা ঠাঁচ বা খণ্ড বাক্যই অনুশীলনত সুবিধা প্ৰদান কৰিব।

গল্পটো সহজ-সৰল ইংৰাজীলৈ অনুবাদ কৰি লওক। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক গল্পটো কোৱাৰ আগতে আপুনি ঘৰত বা সহকৰ্মীৰ আগত অভ্যাস কৰি লওক।

এতিয়া এই পাঠ পৰিকল্পনাটো শ্ৰেণীকোঠা, ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ আৱশ্যকতা আৰু আপোনাৰ বৃত্তিগত উন্নতিৰ বাবে উপযোগী কৰি তোলক।

মূল মূল শব্দকেইটাৰ কাৰ্ড প্ৰস্তুত কৰি লওক বা ব'ৰ্ডত লিখি দিয়ক। সমল ১ (Resource 1) ত থকা পাঠ পৰিকল্পনাটো (Lesson plan) পঢ়ক। সেইমতে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ প্ৰয়োজন অনুসৰি শ্ৰেণীকোঠাত প্ৰয়োগ কৰক।

ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক গল্পটো লাহে লাহে কওক। ছবি, মুকাভিনয়ৰ সহায়েৰে গল্পটো বুজাওক। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক আপুনি কোৱা শব্দবোৰৰ অৰ্থ অনুমান কৰিবলৈ কওক।

আপুনি গল্পটো কোৱাৰ পাছত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক নিজে নিজে গল্পটো ক'বলৈ অভ্যাস কৰিবলৈ দিয়ক। শুনাত অসুবিধা থকা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বাবে আন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক গল্পটো মুকাভিনয় কৰি দেখুৱাবলৈ দিব।

শ্ৰেণীকোঠাৰ পৰিৱেশ আনন্দদায়ক কৰি তুলিব। গল্পবোৰ কৈ থাকোঁতে মুখে মুখে আওৰাই যোৱা বা লিখন অভ্যাসৰ প্ৰয়োজন নাই।

গল্প কোৱা পিৰিয়ডৰ পাছত প্ৰতিগৰাকী ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বিষয়ে ব্যক্তিগতভাৱে একোটা টোকা তলৰ নিৰ্ণায়ক (criteria) অনুসৰি প্ৰস্তুত কৰক

- মনোযোগেৰে শুন
- অংশগ্ৰহণ (প্ৰশ্ন সোধা, মন্তব্য দিয়া)
- ইংৰাজী শব্দ বা খণ্ড বাক্যৰ প্ৰয়োগ গল্পত কৰিব পৰা
- গল্পটোৰ কোনো অংশ ইংৰাজীতে ক'ব পৰা
- গল্পটো সম্পূৰ্ণকৈ ইংৰাজীত ক'ব পৰা

আপুনি এই কামটো সৰু সৰু দলৰ মাজত গোটেই বছৰ জুৰি কৰাব পাৰে।

ত্ৰি য়া-ক লাপ ৫ঃ শ্ৰেণীকোঠাত সাধু কোৱাৰ বাবে প্ৰস্তুতি (Activity 5: Preparing for storytelling in the classroom)

এজন শিক্ষকে কোনোধৰণৰ পাঠ্যপুথিৰ সহায় নোলোৱাকৈয়ে গল্প কৈছে

আপুনি এটা বেল বজাই গল্প কোৱা পিৰিয়ড আৰম্ভ কৰিব আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক একগোট কৰিব। 'If You're Happy and You Know It': rhyme টো বা ইয়াৰ আন ৰূপো গাব পাৰে।

If you want to hear a story, clap your hands!
If you want to hear a story, clap your hands!
If you want to hear a story, if you want to hear a story,
If you want to hear a story, clap your hands!

গল্পটো কওতে তলৰ খণ্ড বাক্যবোৰ প্ৰয়োগ কৰিবলৈ অভ্যাস কৰক।

- 'It's story time!'
- 'Sit down, everyone.'
- 'Are you ready?'
- 'Is everyone ready to listen?'
- 'Are you ready to listen?'
- 'Listen to me.'
- 'Who is listening?'
- 'Repeat after me ...'
- 'Say it with me ...'
- 'Let's say together ...'/'Say it with me ...'
- 'Now you say it.'
- 'You are good listeners!'
- 'You are good storytellers!'

আপুনি যদি এনেদৰে এখন ৰুটিন তৈয়াৰ কৰি কাম কৰে তেনেহ'লে বেছি সংখ্যক ছাত্ৰ-ছাত্ৰী থকা এটা শ্ৰেণীৰ পাঠদানৰ ক্ষেত্ৰটো গল্প কোৱাটো সহজ হ'ব আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে সহযোগ কৰিব আৰু আপোনাৰ লগত অভ্যাস কৰিব।

সমল ২ (Resource 2) চাওক। গল্প কোৱা, গীত-মাত, অভিনয়, নাটক আদিয়ে গল্পৰ গুণগত দিশসমূহ শ্ৰেণীকোঠাত শিকোৱাত সহায় কৰে।

ভি. ডি. অ' : সাধুকথা কথন, গীত, অভিনয় আৰু নাটক (Video: Storytelling, songs, role play and drama)

8) সাৰাংশ (4 Summary)

এই গোটটোত গল্প কোৱাৰ মাধ্যমেৰে ইংৰাজী প্ৰয়োগ কৰাত গুৰুত্ব আৰোপ কৰা হৈছে। গল্পৰ জৰিয়তে চিনাকি প্ৰসঙ্গৰ সহায়ত এটা নতুন ভাষা প্ৰয়োগ কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰিব পাৰি।

শ্ৰেণীকোঠাত গল্প কোৱা আৰু গল্প ডাঙৰকৈ পঢ়া ভাষা শিক্ষণৰ এটা মূল উপাদান। গল্প সজা, মনত পেলোৱা, বাৰে বাৰে কোৱা আদি কাৰ্য হ'ল শিক্ষক-ছাত্ৰ উভয়ৰ বাবে একোটা শিকন প্ৰক্ৰিয়া।

মনোগ্ৰাহী আৰু সাৱলীলভাৱে গল্প ক'ব পৰাটো এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ শিক্ষণ কৌশল। এটা ভাল গল্পৰ কথনে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক আনন্দ দিয়াৰ লগতে গল্পৰ পৰা শিকিবলগীয়া কথা যেনে - ধাৰণা, মনোভাব আৰু ভাষাৰ কৌশল শিকনত মনোযোগ আকৰ্ষণ কৰিব পাৰে। এই অভ্যাসে শিক্ষক আৰু ছাত্ৰক এক অংশীদাৰী অভিজ্ঞতা প্ৰদান কৰে।

এই গোটটোত প্ৰাথমিক ইংৰাজী শিকনৰ বাবে শিক্ষকে জানিবলগীয়া গোটবোৰ হ'ল :

- গীত, ওমলা গীত আৰু শব্দৰ খেল (Songs, rhymes and word play)
- অংশীদাৰী পঠন (Shared reading)
- এটা পাঠৰ পৰিকল্পনা (Planning around a text)
- পঠন বিকাশ আৰু নিৰীক্ষণ (Developing and monitoring reading)
- পঠন পৰিৱেশ উন্নীতকৰণ (Promoting the reading environment)

সমলসমূহ (Resources)

সমল ১ : গল্প / কাহিনী কথনৰ বাবে পৰিকল্পনা (Resource 1: Lesson plan for storytelling)

আপুনি এই পৰিকল্পনাটো নিজৰ শ্ৰেণীৰ বাবে উপযোগী কৰি লওক।

আপুনি কথনৰ বাবে বাচি লোৱা গল্প বা সাধু নিৰ্বাচনত গুৰুত্ব দিবলগীয়া কিছু বিচাৰ্য বিষয় আছে।

ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে জনা ভাষাৰ গল্প এটা বাচি লওক। এই গল্পটো কিতাপৰো হ'ব পাৰে কিন্তু আপুনি কিতাপ নোচোৱাকৈয়ে ডাঙৰকৈ সাধুটো ক'ব পাৰিব লাগিব। গল্পটোৰ স্থানীয় কোনো উৎসৱ বা ঘটনা বা কিতাপৰ লগতো মিল থাকিব পাৰে। সাধাৰণভাৱে গল্পটো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ অভিজ্ঞতাৰ লগত জড়িত থকাটো গুৰুত্বপূৰ্ণ নাইবা এইটো গল্প ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ কোনো এটা বিশেষ বিষয় যেনে - বিজ্ঞান, বুৰঞ্জী বা ভূগোলৰ জ্ঞান বিকাশত সহায়ক হ'ব পাৰে। সম্ভৱতঃ আপুনি গল্পত থকা কোনো নীতি শিক্ষাৰ বাণী ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে শিকাৰ বাবে গুৰুত্বপূৰ্ণ বুলি ভাবিছিল, সেয়ে আপুনি এটা পুৰণি গল্প ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক ক'বলৈ বাছি লৈছিল। আপোনাৰ শ্ৰেণীৰ বাবে এই গল্পটো কিয় ভাল বুলি ভাবিছে?

- গল্পটোৰ দৈৰ্ঘ্য অনুসৰি আপুনি বাছি লওক। গল্পটো কম সময়ৰ ব্যৱধানত ক'ব পৰা হ'বনে?
- গল্পটো জোঁট লগা (আউলীয়া) নেকি চাব। গল্পটোত চিনাকি বা আচিনাকি শব্দ বা খণ্ড বাক্য প্ৰয়োগ হৈছেনে?
- গল্পটোৰ কোনটো অংশত আপুনি নিজে ক'বলৈ বন্ধ কৰি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক অংশগ্ৰহণ কৰিবলৈ আৰু আপোনাৰ পাছত গল্পটো বাৰে বাৰে ক'বলৈ দিব।
- গল্পটো বাছোতে লক্ষ্য কৰিব যাতে ই সকলো প্ৰকাৰৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী বিশেষকৈ প্ৰান্তীয় (Marginalised) গোটৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীকো আমোদ দিব পাৰে। কোনো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে গল্পটোৰ পৰা লজ্জা অনুভৱ কৰিব নেকি?
- দৃশ্যপট বা ছবি কিছুমান গল্পটোৰ বাবে ভাবি প্ৰস্তুত কৰি ল'ব যাতে গল্পটোৰ জীৱন্ত ৰূপ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে পাব পাৰে। উদাহৰণস্বৰূপে, আপোনাক টুপি, ঝাড়ু বা লেম্পৰ ছবি প্ৰয়োজন হ'ব নেকি? নে আপুনি বাস্তৱ বস্তুও প্ৰয়োগ কৰিব?

প্ৰস্তুতি (Preparation)

- আপুনি জনা গল্প এটা বাছি লওক।
- গল্পটো ইংৰাজীত সহজ-সৰলভাৱে লিখি লওক।
- আপুনি নিজে ক'বলৈ অভ্যাস কৰিব যাতে আপোনাৰ আত্মবি ধাস বাঢ়ে।
- মূল শব্দ আৰু খণ্ড বাক্যবোৰ বাছি লওক। এইবোৰ কিমানবাৰ গল্পটোত পুনৰাবৃত্তি হৈছে চাব যাতে অনুশীলন আৰু শূনাৰ সুযোগ পায়। মূল শব্দ আৰু খণ্ডবাক্য এনেধৰণে প্ৰয়োগ কৰিব যাতে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে সেইবোৰ সহজে মনত ৰাখিব পাৰে আৰু তেওঁলোকে শিকনত আনন্দ লাভ কৰিব পাৰে।
- শব্দ কাৰ্ডত খণ্ডবাক্য আৰু মূল শব্দবোৰ লিখিব।
- শব্দ কাৰ্ডৰ লগত মিলাকৈ বেলেগ ছবি আঁকি ল'ব বা আন কিতাপ বা আলোচনীৰ পৰাও কাটি ল'ব, নাইবা টুপি, ঝাড়ু, পাত্ৰ আদি বাস্তৱ বস্তুও দেখুৱাব পাৰে।
- গল্প কোৱাৰ অভ্যাস কৰা সময়ত ছবি কাৰ্ড, শব্দ কাৰ্ড নাইবা বাস্তৱ বস্তু প্ৰয়োগ কৰিব।
- গল্পটোৰ কোনোবা এটা মুহূৰ্তত আপোনাৰ সুবিধামতে ৰৈ যাব আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক বাকী অংশ ক'বলৈ দিব নাইবা খণ্ডবাক্যৰে যোৰা লগাবলৈ দিব।
- আপুনি কেনেকৈ গল্প শূনাৰ প্ৰতি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মনোযোগ আকৰ্ষণ কৰিব সেইটো নিজেই সিদ্ধান্ত ল'ব (Rhyme, song, drum bell বা other method)।

পাঠটো শিকাওঁতে (In the lesson)

- ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক গল্পটো মনোযোগেৰে শুনাবলৈ যাওঁতে বেল বজাই, ড্ৰাম বজাই, হাত চাপৰিৰে তেওঁলোকক প্ৰস্তুত কৰক।
- ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক কওক যে তেওঁলোকে এটা ইংৰাজী গল্প শুনিব লাগিব আৰু শিক্ষকৰ লগে লগে অভ্যাস কৰিব লাগিব।

- গল্পটো লাহে লাহে কওক, মুখৰ অভিব্যক্তি প্ৰকাশ কৰি আৰু অংগ-ভংগী কৰি কওক। লগতে শব্দ কাৰ্ড, ছবি বা বাস্তৱ বস্তু দেখুৱাব। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক বাৰে বাৰে ক'বলৈ উৎসাহিত কৰিব আৰু গল্পটোত আৰু কিছু কথা সংযোগ কৰিবলৈ দিব।
- শব্দবোৰ বাৰে বাৰে অভ্যাস কৰি থাকোঁতেই সমাৰ্থক শব্দ, খণ্ডবাক্য আদিৰে ছবিৰ সহায়েৰে অভ্যাস কৰাব।

গল্প কোৱাৰ পাছত (After the story)

- গল্প কোৱা শেষ হোৱাৰ পাছতো সেই মূল শব্দ আৰু খণ্ডবাক্যৰ কাৰ্ডবোৰ বেৰত আঁৰি থ'ব, যাতে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে একেৰাহে বা সদায় অভ্যাস কৰি থাকিব পাৰে।
- ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক গল্পটো ইংৰাজীতে পুনৰ মাজে মাজে ক'বলৈ উৎসাহিত কৰিব।
- পাছত যেতিয়া আপুনি গল্পটো ক'ব তেতিয়া ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক প্ৰশ্ন সুধিব যেনে - “Now, what happened next?” “Where did that happen?” বা “Who did that?” এই কাৰ্যটো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে বুজা নুবুজাৰ মূল্যায়ন কৰাৰ সুযোগ হিচাপে ল'ব।

সমল ২ : সাধুকথা কোৱা, গীত-মাত, অভিনয় আৰু নাটক

(Resource 2: Storytelling, songs, role play and drama)

ছাত্ৰ-ছাত্ৰী যেতিয়া সত্ৰি যভাৱে শিকন অভিজ্ঞতাৰ লগত জড়িত হয় তেতিয়া তেওঁলোকে ভালদৰে শিকে। আপোনাৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ এটা বিষয়ৰ জ্ঞান তেতিয়াহে গভীৰ হ'ব যেতিয়া তেওঁলোকে ইজনে সিজনৰ লগত ভাব বিনিময় কৰে। গল্প কথন, গীত-মাত, অভিনয়, নাটক আদি এনে শিকন পদ্ধতি যাৰদ্বাৰা পাঠ্যত্ৰমৰ এক বিশাল পৰিসৰ সাঙুৰিব পাৰি লগতে গণিত আৰু বিজ্ঞানো শিকাব পাৰি।

গল্প / সাধুকথা কথন (Storytelling)

সাধুকথাই আমাৰ জীৱনৰ অৰ্থ বুজি পোৱাত সহায় কৰে। পুৰণি সাধুকথাবোৰ / লোক সাহিত্যৰ গল্পবোৰ বংশানুশ্ৰমে চলি আহিছে। আমাক সৰুতে বহুত গল্প শুনাইছিল আৰু আমাৰ সমাজখনৰ নীতি নিয়ম আৰু মূল্যবোধৰ বিষয়ে বুজাই দিছিল।

গল্পবোৰ শ্ৰেণীকোঠাৰ বাবে এটা শক্তি শালী মাধ্যম। গল্পবোৰে -

- আনন্দ দান, উৎসাহী আৰু উদ্দীপিত কৰিব পাৰে
- আমাক দৈনন্দিন জীৱনৰ পৰা এক কল্পনাৰ জগতলৈ লৈ যায়
- আমাক প্ৰত্যাৱৰ্তনৰ সন্মুখীন হ'বলৈ শিকায়
- নতুন ভাব বা ধাৰণাৰ প্ৰতি উদ্দীপিত কৰে
- ভাব প্ৰসাৰ কৰাত সহায় কৰে
- বাস্তৱ জীৱনৰ লগত সংযোগ নথকা সমস্যাৰ মিশ্ৰিত প্ৰসংগৰ দ্বাৰা ভাবিবলৈ শিকায় আৰু ভয় কমায়।

যেতিয়া আপুনি গল্প কৈ থাকে তেতিয়া লক্ষ্য কৰিব যাতে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ চকুত আপোনাৰ চকু পৰে। গল্পৰ চৰিত্ৰ অনুসৰি আপুনি যদি বেলেগ বেলেগ ধৰণে মাত উলিয়াই আৰু উপযুক্ত সময়ত মাতটো ডাঙৰ, সৰু আৰু ফুচফুচাই উলিয়াই তেতিয়া তেওঁলোকে আনন্দ অনুভৱ কৰিব। উদাহৰণস্বৰূপে - গল্পটোৰ মূল ঘটনাটো অভ্যাস কৰিলে মুখে মুখে নিজৰ শব্দ প্ৰয়োগ কৰি কিতাপ নোচোৱাকৈয়ে ক'ব পাৰিব। আপুনি বিভিন্ন props বা দৃশ্যপট যেনে - বস্তু, কাপোৰ আদিৰ সহায়েৰে কাহিনী ভাগ শ্ৰেণীকোঠাত জীৱন্ত কৰি তুলিব পাৰিব। যেতিয়া গল্প এটা শ্ৰেণীকোঠাত কয়, আপুনি নিশ্চয়কৈ ইয়াৰ মূল উদ্দেশ্যটো ক'ব আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে কি কি শিকিব লাগিব সেই সম্বন্ধে তেওঁলোকক সতৰ্ক কৰি দিব। আপুনি আপোনাৰ অঞ্চলৰ পুৰণি গল্প ক'ব পৰা ব্যক্তি এজন নিৰ্বাচন কৰি গল্প ক'বলৈ দিব। কিন্তু এটা কথাত সচেতন হ'ব যাতে গল্প কোৱা ব্যক্তি জনে আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে গল্পটোৰ পৰা শিকিবলগীয়া কথাখিনি কি বুজি পায়।

গল্প কথনে শ্ৰৱণৰ বাহিৰে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ লগত আন বহু ত্ৰিা-কলাপ কৰিব পৰা সুবিধা দিয়ে। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক গল্পটোত কোৱা ৰঙৰ বিষয়ে তালিকা কৰিবলৈ, ছবি আঁকিবলৈ, মূল ঘটনা মনত পেলাবলৈ, সংলাপ প্ৰস্তুত কৰিবলৈ নাইবা গল্পটোৰ শেষৰ ঘটনাখিনি সলনি কৰিবলৈ ক'ব পাৰে। তেওঁলোকক দলত বহুৱাই ছবি, props আদি দি গল্পটো পুনৰ আন এটা দৃষ্টিভংগীৰে ক'বলৈ দিব পাৰে। এটা গল্প বিবেচনা কৰি, ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক কল্পিত উপ কথাত পৰা তথ্য চিনাক্ত কৰিবলৈ, বৈজ্ঞানিক আচৰিত ঘটনাৰ ওপৰত তৰ্ক প্ৰতিযোগিতাত যোগ দিবলৈ নাইবা গাণিতিক সমস্যা সমাধান কৰিবলৈ দিব পাৰে।

ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক নিজে গল্প সাজি ক'বলৈ দিয়াটো এটা শক্তি শালী আহিলা। আপুনি তেওঁলোকক গল্পৰ গাঁথনি, গল্পৰ বিষয় দি গল্প ক'বলৈ দিব। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে তেতিয়া তেওঁলোকে নিজে বিভিন্ন ধাৰণা আনকি গণিত আৰু বিজ্ঞান সন্নিবিষ্ট কৰি গল্প ক'ব পাৰিব। এনে কামৰ ফলস্বৰূপে দেখিবলৈ পাব যে গল্পৰ দৃষ্টান্ত, উপমা আদিৰ সহায়ত তেওঁলোকে গল্পৰ বিমূৰ্ত্ত ধাৰণা কিছুমানৰ অৰ্থ উলিয়াব পাৰিছে।

গীত-মাত (Songs)

শ্ৰেণীকোঠাত গীত-মাতৰ প্ৰয়োগে সকলো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক অংশগ্ৰহণত সুবিধা দিয়ে। একেলগে যেতিয়া গীত-মাত গাব তেতিয়া অকলে গোৱাতকৈ সকলোৱে একগোট হৈ গোৱা কথাটোহে অনুভৱ হ'ব। গীতৰ অৰ্থ প্ৰকাশ হোৱাকৈ অংগ-ভংগী, অভিব্যক্তি প্ৰয়োগ কৰিব পাৰে। গীতৰ সুৰ-লহৰে সহজে মনত ৰখাত সহায় কৰাৰ লগতে ভাষা আৰু কথনৰ বিকাশ সাধন কৰে।

আপুনি নিজে এজন পাৰ্গত গায়ক নহ'ব পাৰে, কিন্তু আপুনি নিশ্চয় জানে যে শ্ৰেণীত ভালকৈ গাব পৰা ল'ৰা আছে। আপোনাক সহায় কৰিবলৈ তেওঁক মাতিব পাৰে। গীত-মাতবোৰ জীৱন্ত কৰিবলৈ আপুনি অংগ-ভংগী, চলনৰ (Movement) প্ৰয়োগ কৰিব পাৰে যিয়ে অৰ্থ বুজাত আৰু গীতৰ কথাবোৰ মনত ৰখাত সহায় কৰিব। কোনো সূত্ৰ বা তালিকাও গীতৰ সুৰেৰে সজাই ল'ব পাৰে আৰু সহজে মনত ৰাখিব পাৰে। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে নিজেই অনুশীলনৰ বাবে তেওঁলোকৰ প্ৰয়োজনীয় গীত-মাত সৃষ্টি কৰি ল'ব পাৰে।

অভিনয় বা ভাও লোৱা (Role play)

ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে এটা নিৰ্দিষ্ট সজীৱ দৃশ্যপটত থাকি অভিনয় কৰিব, চৰিত্ৰ অনুসৰি তেওঁলোকে আচৰণ, মনোভাৱ আদি ফুটাই তুলিব। কোনো লেখা (script) থকা কাগজ তেওঁলোকক দিব নালাগে, কিন্তু চৰিত্ৰ একোটা অভিনয় কৰাৰ বাবে যথেষ্ট খবৰ তেওঁলোকক দিব লাগে।

অভিনয়ৰ বহুকেইটা সুবিধা আছে

- আনৰ ভাব অনুভূতি বুজি পাবলৈ নিজৰ জীৱন অনুসন্ধান কৰাৰ সুবিধা
- সিদ্ধান্ত গ্ৰহণৰ কৌশল বিকাশ সাধনত সহায় কৰা
- ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক শিকন প্ৰত্ৰি যাত সত্ৰি য় অংশগ্ৰহণ কৰোৱাৰ লগতে সকলো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীকেই কিবা এটা বৰঙণি দিবলৈ সক্ষম কৰা
- উচ্চ চিন্তাৰ বাবে আগবঢ়াই নিয়া।

অভিনয়ে কম বয়সীয়া ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক সমাজৰ বেলেগ বেলেগ পৰিস্থিতিত দৃঢ়তাৰে কথা কোৱাত সহায় কৰে। উদাহৰণস্বৰূপে, দোকানত বেচা-কিনা কৰাৰ ভাও লোৱা, পৰ্যটকক দিশ বা ৰাস্তা দেখুৱাই দিয়াৰ ভাও লোৱা বা টিকট কিনাৰ ভাও লোৱা। আপুনি এটা দৃশ্যত অৱতাৰণা কৰিবৰ বাবে কিছু props বা signs ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰে। যেনে - 'cafe, doctor's surgery বা garage ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক সুধিব পাৰে - Who works here? What do they say? আৰু what do we ask them? এনেকৈ তেওঁলোকক আপোনাৰ লগত কথা পাতিবলৈ সুযোগ দি তেওঁলোকৰ ভাষাৰ বিকাশ বা প্ৰয়োগ লক্ষ্য কৰক।

অভিনয়ে জ্যেষ্ঠ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক 'জীৱন কৌশল'ৰ ধাৰণা দিয়ে। শ্ৰেণীকোঠাৰ বিবাদসমূহ কেনেকৈ সমাধান কৰিব লাগে সেই বিষয়ে আপুনি উপায় উদ্ভাৱন কৰিব পাৰে। বিদ্যালয় বা আন তেনে ঘটনা লৈ আপুনি অভিনয় কৰাব পাৰে। তেওঁলোকক চৰিত্ৰসমূহ ভগাই দিব লাগে বা বাছি ল'বলৈ দিব লাগে। ভালদৰে পৰিকল্পনা কৰি ল'বলৈ দিব নাইবা তেওঁলোকক তৎক্ষণাতই আৰম্ভ কৰিবলৈ ক'ব। এটা শ্ৰেণীকোঠাতেই এই কাৰ্য কৰাব পাৰে নাইবা সৰু সৰু দলত কৰিবলৈ দিব পাৰে।

গণিত আৰু বিজ্ঞান পাঠৰ ক্ষেত্ৰতো অভিনয় কৰিব পাৰে। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে এটমৰ গুণ বুজাবলৈ অভিনয় কৰিব পাৰে। অনুৰ বৈশিষ্ট্যসমূহৰ বিষয়ে অভিনয় কৰি দেখুৱাব পাৰে, গণিতৰ কোণ, আকাৰ আদিও অভিনয় কৰি দেখুৱাব পাৰে।

নাটক (Drama)

নাটকৰ প্ৰয়োগ কৰি ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক অভিব্যক্তি কৰিব পাৰি। নাটকৰ সহায়েৰে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ কৌশল আৰু বিৱাসৰ (দৃঢ়তা) বিকাশ কৰিব পাৰি। লগতে ইয়াৰ দ্বাৰা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে পাঠটো কিমান বুজিছে সেই বিষয়ে জানিবও পাৰি। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মস্তিষ্কই কেনেকৈ কাম কৰে সেইটো বুজাবলৈ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক টেলিফোনৰ বিভিন্ন সংকেতসমূহ কেনেকৈ মস্তিষ্কৰ পৰা অন্যান্য অংগলৈ বা পুনৰ মস্তিষ্কলৈ ঘূৰি আহে তাৰো সহায় নাটকৰ জৰিয়তে ল'ব পাৰে। পাহৰণি বা বিস্মৃতিৰ ফলাফলৰ ওপৰত কৰা চুটি, ব্যংগাত্মক নাটকৰ জৰিয়তে বিয়োগৰ শুদ্ধ পদ্ধতিসমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মনত স্থায়ী কৰিব।

নাটকে ৰাইজ, অভিভাৱক, পিতৃ-মাতৃ, শ্ৰেণীৰ আন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ ওপৰতো ঘনাই প্ৰভাৱ পেলায়। এই লক্ষ্যটোৱে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক কাম কৰি আগবাঢ়ি যোৱাত সহায় কৰে আৰু অভিৰুচিত কৰে। শ্ৰেণীকোঠাৰ সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়েই নাটক এখন সৃষ্টি কৰাৰ কামত ব্যস্ত হৈ পৰে। প্ৰতিজন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ দৃঢ়তা অনুসৰিহে তেওঁলোকক কাম দিয়া হয়। সকলোৰে অভিনয় দক্ষতা নাথাকে বা সকলোৱে চৰিত্ৰ অভিনয় কৰিব নোৱাৰে। কিন্তু তেওঁলোকৰ দক্ষতা আৰু ব্যক্তিৰ লগত বাৰুকৈয়ে খাপখোৱা ধৰণৰ কামত সহায় কৰিব পাৰে (সংগঠন কৰা, মঞ্চ সজোৱা, পোছাক নিৰ্বাচন কৰা ইত্যাদি)। যিবোৰ কাম তেওঁলোকৰ দক্ষতা আৰু ব্যক্তিৰ লগত বাৰুকৈয়ে খাপখোৱা হয় তেনে কামত উৎসাহ দিব লাগে।

ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ শিকনৰ সহায়ৰ বাবে কিয় নাটক ব্যৱহাৰ কৰা হ'ল এইটো এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ কথা। নাটকে সহায় কৰে :

- ভাষাৰ বিকাশৰ বাবে / শিকনৰ বাবে (প্ৰ. ন সুধি/উত্তৰ প্ৰদান কৰি)
- বিষয় জ্ঞানৰ বাবে (যেনে - পৰিৱেশত মাইমিঙৰ প্ৰভাৱ)
- নাইবা কোনো বিশেষ কৌশল বিকাশৰ বাবে (যেনে - দলীয় কাম)

এইক্ষেত্ৰত আপুনি সাৱধান হ'ব লাগিব যাতে নাটকৰ জৰিয়তে শিকাবলগীয়া শিকন উদ্দেশ্যসমূহ নাটকৰ কাৰ্য সম্পাদনত নষ্ট হৈ নাযায়।

Additional resources

- Karadi Tales: <http://www.karaditales.com/>
- National Book Trust India: <http://www.nbtindia.gov.in/>
- NCERT textbooks: <http://www.ncert.nic.in/NCERTS/textbook/textbook.htm>
- Teachers of India classroom resources: <http://www.teachersofindia.org/en>

References/bibliography

Bromley, H. (2000) *Book-based Reading Games*. London: Centre for Literacy in Primary Education.

Bryant, P. and Nunes, T. (eds) (2004) *Handbook of Children's Literacy*. Dordrecht: Kluwer Academic Publishers.

Dombey, H. and Moustafa, M. (1998) *Whole to Part Phonics: How Children Learn to Read and Spell*. London: Centre for Literacy in Primary Education.

Goswami, U. (2010a) 'Phonology, reading and reading difficulties' in Hall, K., Goswami, U., Harrison, C., Ellis, S. and Soler, J. (eds) *Interdisciplinary Perspectives on Learning to Read*. London: Routledge.

Goswami, U. (2010b) 'A psycholinguistic grain size view of reading acquisition across languages' in Brunswick, N., McDougall, S. and Mornay-Davies, P. (eds) *The Role of Orthographies in Reading and Spelling*. Hove: Psychology Press.

Graham, J. and Kelly, A. (2012) *Reading under Control: Teaching Reading in the Primary School*. London: Routledge.

Hall, K., Goswami, U., Harrison, C., Ellis, S. and Soler, J. (2010) *Interdisciplinary Perspectives on Learning to Read: Culture, Cognition and Pedagogy*. London: Routledge.

Acknowledgements

This content is made available under a Creative Commons Attribution-ShareAlike licence

(<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/>), unless identified otherwise. The licence excludes the use of the TESS-India, OU and UKAID logos, which may only be used unadapted within the TESS-India project.

Every effort has been made to contact copyright owners. If any have been inadvertently overlooked the publishers will be pleased to make the necessary arrangements at the first opportunity.

Video (including video stills): thanks are extended to the teacher educators, headteachers, teachers and students across India who worked with The Open University in the productions.